

POLITECHNIKA KRAKOWSKA IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI

KARTA PRZEDMIOTU

obowiązuje studentów rozpoczynających studia w roku akademickim 2012/2013

Wydział Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej

Kierunek studiów: Elektrotechnika

Profil: Ogólnoakademicki

Forma studiów: niestacjonarne

Kod kierunku: Elek

Stopień studiów: II

Specjalności: Elektroenergetyka

1 INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

NAZWA PRZEDMIOTU	Sterowanie systemami elektroenergetycznymi
NAZWA PRZEDMIOTU W JĘZYKU ANGIELSKIM	Power Grid Control
KOD PRZEDMIOTU	WIEiK ELEKTROTECH oIIN PW19 12/13
KATEGORIA PRZEDMIOTU	Przedmioty specjalnościowe
LICZBA PUNKTÓW ECTS	3.00
SEMESTRY	4

2 RODZAJ ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW

SEMESTR	WYKŁADY	ĆWICZENIA	LABORATORIA	LABORATORIA KOMPUTERO- WE	PROJEKTY	
4	10	0	10	0	0	0

3 CELE PRZEDMIOTU

Cel 1 Schematy zastępcze systemu energoelektrycznego oraz teoria rozptywu mocy

Cel 2 Współpraca generatorów z siecią a rozptyw mocy w systemie

Cel 3 Metody sterowania rozptywem mocy w polskim systemie elektroenergetycznym

Cel 4 Urządzenia energoelektroniczne jako przyszłość w układach sterowania systemami elektroenergetycznymi

4 WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

1 Znajomość schematów zastępczych elementów systemu elektroenergetycznego

2 Znajomość podstawowych praw elektrotechniki

5 EFEKTY KSZTAŁCENIA

EK1 Wiedza Znajomość istniejących metod kontroli stanu systemu elektroenergetycznego

EK2 Umiejętności Umiejętność policzenia rozplywu mocy dla uproszczonego schematu zastępczego układu wielowzłowego

EK3 Wiedza Znajomość metod kontroli napięć węzłowych w sieci oraz znajomość zasady działania urządzeń operujących napięciami dodawczymi

EK4 Wiedza Znajomość związku pomiędzy kontrolą rozplywu mocy biernej i napięciami w węzłach a także znajomość urządzeń które tą kontrolę umożliwiają

6 TREŚCI PROGRAMOWE

WYKŁADY		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W1	Powtórzenie materiału związanego z budową schematów zastępczych systemu	1
W2	Metody kontroli rozplywu mocy stosowane w polskich sieciach energetycznych oraz przepływ mocy przez linię	2
W3	Rozplyw mocy w wielokrotnie zamkniętych sieciach dystrybucyjnych - obliczenia poziomów napięć w węzłach	3
W4	Przesuwniki fazowe oraz urządzenia typu FACTS i ich możliwości w kontroli rozplywu mocy czynnej i biernej	4

LABORATORIA		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
L1	Symulacja pokazująca problemy związane z rozplywem mocy w systemie	2
L2	Ćwiczenie 1 Rozplyw mocy w systemie magistralnym oraz systemie zamkniętym	3
L3	Ćwiczenie 2 Praca generatora w następujących warunkach : praca wyspowa przy kontroli prędkości oraz praca z siecią przy kontroli momentu oraz napięcia wzbudzenia	4

LABORATORIA		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
L4	Zaliczenie laboratorium	1

7 NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1 Wykłady

N2 Ćwiczenia laboratoryjne

N3 Praca w grupach

N4 Konsultacje

8 OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA

FORMA AKTYWNOŚCI	ŚREDNIA LICZBA GODZIN NA ZREALIZOWANIE AKTYWNOŚCI
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	0
Konsultacje przedmiotowe	5
Egzaminy i zaliczenia w sesji	0
Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	30
Opracowanie wyników	20
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	15
SUMARYCZNA LICZBA GODZIN DLA PRZEDMIOTU WYNIKAJĄCA Z CAŁEGO NAKŁADU PRACY STUDENTA	70
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	3.00

9 SPOSOBY OCENY

OCENA FORMUJĄCA

F1 Kolokwium

F2 Sprawozdanie z ćwiczenia laboratoryjnego

OCENA PODSUMOWUJĄCA

P1 Średnia ważona ocen formujących

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

W1 Minimum 80% obecności na wykładach i ćwiczeniach a w przeciwnym razie dodatkowy test zaliczający

KRYTERIA OCENY

EFEKT KSZTAŁCENIA 1	
NA OCENĘ 2.0	Nieznajomość schematów zastępczych elementów układu przesyłowego
NA OCENĘ 3.0	Znajomość schematów zastępczych elementów układu przesyłowego
NA OCENĘ 3.5	Znajomość schematów zastępczych elementów układu przesyłowego oraz umiejętność wyprowadzenia zależności na przepływ mocy przez gałąź sieci
NA OCENĘ 4.0	Znajomość schematów zastępczych elementów układu przesyłowego oraz umiejętność wyprowadzenia zależności na przepływ mocy przez gałąź sieci, Przepływ mocy czynnej z generatora pracującego na sieć sztywną
NA OCENĘ 4.5	Znajomość schematów zastępczych elementów układu przesyłowego oraz umiejętność wyprowadzenia zależności na przepływ mocy przez gałąź sieci, Przepływ mocy czynnej i biernej z generatora pracującego na sieć sztywną
NA OCENĘ 5.0	Znajomość schematów zastępczych elementów układu przesyłowego oraz umiejętność wyprowadzenia zależności na przepływ mocy przez gałąź sieci, Przepływ mocy czynnej i biernej z generatora pracującego na sieć sztywną Zmiany rozpręgu mocy na skutek zastosowania transformatorów z odczepami
EFEKT KSZTAŁCENIA 2	
NA OCENĘ 2.0	Nieumiejętność policzenia przepływu mocy przez jedną gałąź systemu
NA OCENĘ 3.0	Umiejętność policzenia przepływu mocy przez jedną gałąź systemu
NA OCENĘ 3.5	Umiejętność policzenia przepływu mocy przez jedną gałąź systemu łączącej generator z siecią
NA OCENĘ 4.0	Umiejętność policzenia przepływu mocy przez jedną gałąź systemu łączącej generator z siecią, umiejętność zapisu równań prostego systemu wielowęzłowego w stanie ustalonym
NA OCENĘ 4.5	Umiejętność policzenia przepływu mocy przez jedną gałąź systemu łączącej generator z siecią, umiejętność zapisu i rozwiązania równań prostego systemu wielowęzłowego w stanie ustalonym
NA OCENĘ 5.0	Umiejętność policzenia przepływu mocy przez jedną gałąź systemu łączącej generator z siecią, umiejętność zapisu i rozwiązania równań złożonego systemu wielowęzłowego w stanie ustalonym
EFEKT KSZTAŁCENIA 3	
NA OCENĘ 2.0	Nieumiejętność policzenia spadku napięć w układzie magistralnym
NA OCENĘ 3.0	Umiejętność policzenia spadku napięć w układzie magistralnym

NA OCENĘ 3.5	Umiejętność policzenia spadku napięć w układzie magistralnym oraz ocenienia wpływu kompensacji szeregowej na te spadki
NA OCENĘ 4.0	Umiejętność policzenia spadku napięć w układzie magistralnym oraz ocenienia wpływu kompensacji szeregowej na te spadki i umiejętność narysowania wykresu wskazowego napięć
NA OCENĘ 4.5	Umiejętność policzenia spadku napięć w układzie magistralnym oraz ocenienia wpływu kompensacji szeregowej na te spadki i umiejętność narysowania wykresu wskazowego napięć a także umiejętność skonstruowania układu pozwalającego na zmianę napięcia na początku linii
NA OCENĘ 5.0	Umiejętność policzenia spadku napięć w układzie magistralnym oraz ocenienia wpływu kompensacji szeregowej na te spadki i umiejętność narysowania wykresu wskazowego napięć a także umiejętność skonstruowania układu pozwalającego na zmianę napięcia na początku linii i narysowanie jego wykresu wskazowego
EFEKT KSZTAŁCENIA 4	
NA OCENĘ 2.0	Niewiedza od czego zależy przepływ mocy biernej poprzez linię
NA OCENĘ 3.0	Powiązanie przepływu mocy biernej poprzez linię z poziomem napięć w węzłach końcowych
NA OCENĘ 3.5	Powiązanie przepływu mocy biernej poprzez linię z poziomem napięć w węzłach końcowych
NA OCENĘ 4.0	Powiązanie przepływu mocy biernej poprzez linię z poziomem napięć w węzłach końcowych, Kontrola przepływu mocy biernej jako kontrola poziomu napięć w węzłach
NA OCENĘ 4.5	Powiązanie przepływu mocy biernej poprzez linię z poziomem napięć w węzłach końcowych, Kontrola przepływu mocy biernej jako kontrola poziomu napięć w węzłach oraz znajomość urządzeń STATCOM i UPFC
NA OCENĘ 5.0	Powiązanie przepływu mocy biernej poprzez linię z poziomem napięć w węzłach końcowych, Kontrola przepływu mocy biernej jako kontrola poziomu napięć w węzłach oraz znajomość urządzeń STATCOM i UPFC i umiejętność narysowania ich wykresów wskazowych

10 MACIERZ REALIZACJI PRZEDMIOTU

EFEKT KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO SZCZEGÓŁOWYCH EFEKTÓW ZDEFINIOWANYCH DLA PROGRAMU	CELE PRZEDMIOTU	TREŚCI PROGRAMOWE	NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	SPOSOBY OCENY
EK1	K_W03	Cel 1 Cel 2	W1 W2 L1	N1 N2	F1 P1

EFEKT KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO SZCZEGÓŁOWYCH EFEKTÓW ZDEFINIOWANYCH DLA PROGRAMU	CELE PRZEDMIOTU	TREŚCI PROGRAMOWE	NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	SPOSOBY OCENY
EK2	K_U10, K_U18	Cel 2 Cel 3	W2 W3 L2	N1 N2 N3	F1 F2 P1
EK3	K_W03	Cel 3	W3 L3	N1 N2 N3	F1 F2 P1
EK4	K_W03, K_U10	Cel 4	W4 L4	N1 N3 N4	F2 P1

11 WYKAZ LITERATURY

LITERATURA PODSTAWOWA

- [1] | **Zbigniew Jasicki** — *Elektromechaniczne stany przejściowe w systemach energetycznych t1, t2*, Warszawa, 1987, PWN
- [2] | **J. Machowski** — *Regulacja i stabilność systemu elektroenergetycznego*, Warszawa, 2007, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej

LITERATURA DODATKOWA

- [1] | J. Szczepanik - materiały z wykładu

12 INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH

OSOBA ODPOWIEDZIALNA ZA KARTĘ

dr hab. inż. Prof PK Jerzy Szczepanik (kontakt: jszczepanik@pk.edu.pl)

OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT

1 dr inż. Jerzy Szczepanik (kontakt: jerzy_szczepanik@hotmail.com)

13 ZATWIERDZENIE KARTY PRZEDMIOTU DO REALIZACJI

(miejsowość, data)

(odpowiedzialny za przedmiot)

(dziekan)

PRZYJMUJĘ DO REALIZACJI (data i podpisy osób prowadzących przedmiot)

.....